

17.59x12.79	3	עמוד 24	ידיעות אחרונות - כותרת	09.07.2008	14486001-4
80039					

עליזה לביא • המגזר הדתי

חפש את האישה

ככלל ניתן לומר, כי השיח הציבורי ביישראל אוהב אבחנות חדות, ולפיכך גם מקצינ אפיונים, עמדות וסטריאוטיפים. כל עוד תימשך ההתעלמות התקשורתית והציבורית מההתפתחויות בציבור הדתי, תוצג תמונה מעוותת וחסרה שלו, שתעמיק את השסע בין דתיים לחילוניים ובין ימין לשמאל. יותר מכך: היא תחליש את מעמדן של נשים דתיות, הפועלות לשינוי למען חברה בריאה ומוסרית יותר ולסדר יום חדש.

אכן, קטטות מוכרות יותר ונאומים מתלהמים עושים כותרות, אך לכלים החברתיים של המרחב הציבורי, ובוודאי למי שמארגן יוזמות ציבוריות, יש לא רק פן מסחרי, יש להם גם תפקיד ציבורי והם גם מחויבים לאמת.

הנה אתגר: בואו נראה מי מארח, ולא על תקן של "דתית מחמד", נשים דתיות משכילות ובעלות דעות עצמאיות, כפרשניות וכמרחיבות שיח, כמנהיגות וכמודל חיקוי ראוי. או שמא הרבה יותר נעים לדיבוק בסטריאוטיפים הישנים? ■

ד"ר לביא מרצה במחלקה למדעי המדינה באוניברסיטת בר-אילן

ודעה בתקשורת הישראלית מתבוננים על המגזר הדתי כעל גוף אחיד, מאובן ומקובע. שגרת הסיקור מתעלמת מהתפתחויות חשובות המתרחשות בחברה הדתית.

כך נוצר מצב שבו נעדר מהשיח הישראלי משקלן הגובר והולך של נשים בשיח הפנימי-דתי על גווניו וזימיו ונאלם קולן במרחבי הקונפליקט הישראלי-יהודי. הציבור החילוני, ככדרך שגרה, מסתכל על רבנים כעל מנהיגים בלעדיים של הציבור הדתי, ובכך חוטא פעמיים לאמת: פעם אחת, משום שיש מנהיגים ומורי דרך נוספים, גברים, שאינם רבנים; פעם שנייה, בהתעלמותו מנשים ומפועלן.

האם הישראלי הממוצע יודע, למשל, על ארגוני "קולך", ו"אמונה", המאגדים שורה של נשים בעלות ידע ודעת, ושומע, ולו לעתים, גם את קולן בסוגיות שעל הפרק? האם הוא מאזין לתלמידות-חכמות העומדות בראש מדרשות ומוסדות חינוך ומתבטאות בנושאים שעל סדר היום? האם הוא יודע על מעורבות נשים במאבק על הגיור? סביר להניח שלא.

כבודה של בת מלך פנימה – זה היה המוטו המרכזי ביחסה של היהדות לאישה. למרות זה שני מרכיבים: האחד, האישה היא בת מלך הראויה לכבוד. השני, הכבוד הוא בגבורות המרחב הפרטי בלבד.

אלא שהמציאות משתנה, גם בחברה הדתית, ובוודאי בחברה הדתית-לאומית על זרמיה. יותר ויותר נשים ממלאות תפקידים ציבוריים, רוחניים וקהילתיים, מעבר לתפקידים ולמשלחי היד המסורתיים ומעבר לתחומים חדשים עתירי הכנסה בפרנסת הבית. יש נשים דתיות בפוליטיקה, באקדמיה, בגופים ציבוריים ומקצועיים, בעלות טורים ויוצרות.

אלא שרובו המכריע של הציבור בישראל אינו מודע כלל לשינויים הללו. אם טוענים כלפי הציבור הדתי (ובעיקר החרדי) שהוא סגור בעולמו שלו ואינו מתעניין במה שמרחש מחוצה לו, אמירה זו נכונה שבעתיים בנוגע לידע בכיוון ההפוך.

חלק מהאחריות מוטל על התקשורת, המתיימרת להיות פלורליסטית ונאורה אך שבויה בתפיסות שעבר זמנן. מובילי דעת